

**THE PRESENTATION OF FRONT-PAGE HEADLINES
IN THAI DAILY NEWSPAPERS**

MISSIS ORRAPAN MOONCHAN

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts**

**Department of Journalism
Graduate School**

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-782-649-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การนำเสนอพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

โดย

นางอรพรรณ มุลจันทร์

ภาควิชา

การหนังสือพิมพ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

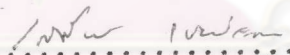
รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิระเสกณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอแต่งตั้งวิทยานิพนธ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เล็ยิร เชยประทีป)

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิระเสกณ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ดวงกมลชาติประเสริฐ)

อรรถพรณ มูลจันทร์ : การนำเสนอพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย (THE PRESENTATION OF FRONT-PAGE HEADLINES IN THAI DAILY NEWSPAPERS)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.พีระ จิรโสมณ, 164 หน้า. ISBN 974-582-649-9

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการนำเสนอ และปัจจัยที่มีส่วนกำหนดการนำเสนอ พาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ 5 ชื่อฉบับ คือ ไทยรัฐ ข่าวสด บ้านเมือง มติชน และสยามรัฐ จำนวนทั้งสิ้น 135 ฉบับ และบรรณาธิการข่าวหรือหัวหน้าข่าวจำนวน 12 คน ได้ถูกเจาะจงเลือก เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการนำเสนอพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับรูปประโยค ลำดับความสำคัญ จำนวน ประเด็น ความสอดคล้องกับประเด็นในวรรคหน้า การใช้คำทับศัพท์ สมญานาม ตัวย่อ และเครื่องหมาย วรรคตอน ความสอดคล้องตรงกันกับเนื้อข่าว และความเป็นกลางของพาดหัวข่าว พบว่าพาดหัวข่าว ส่วนใหญ่ใช้ประโยคประธาน ประเด็นที่นำเสนอสอดคล้องกับวรรคหน้า นิยมใช้เครื่องหมายวรรคตอน สมญานาม และตัวย่อ หนังสือพิมพ์ที่เน้นข่าวหนักมากที่สุด คือ สยามรัฐ มีความสอดคล้องและความเป็น กลางมากที่สุด ไทยรัฐมีพาดหัวข่าวที่เป็นกลางน้อยที่สุด ขณะที่ข่าวสดมีพาดหัวข่าวที่สอดคล้องกับเนื้อข่าว น้อยที่สุด

ในการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ χ^2 พบว่าตัวแปรแต่ละคู่ต่อไปนี้ต่างมีความสัมพันธ์กันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 0.05 ทั้งสิ้น คือ ประเภทหนังสือพิมพ์ (ที่เน้นเนื้อหาข่าวหน้าหนึ่งต่างกัน) กับความเป็นกลางของพาดหัวข่าว ประเภทหนังสือพิมพ์ (ที่เน้นเนื้อหาข่าวหน้าหนึ่งต่างกัน) กับความ สอดคล้องของพาดหัวข่าวกับเนื้อข่าว ช่วงเหตุการณ์ข่าวกับความเป็นกลางของพาดหัวข่าว อย่างไรก็ตาม พบว่าช่วงเหตุการณ์ข่าวกับความสอดคล้องของพาดหัวข่าวกับเนื้อข่าวไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวและหัวหน้าข่าวหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ พบว่าปัจจัยที่มีส่วน กำหนดการนำเสนอพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ประกอบด้วย ตัวผู้เขียนพาดหัวข่าว (บรรณาธิการข่าวหรือหัวหน้าข่าว) แนวนโยบายหนังสือพิมพ์ ผู้อ่านเป้าหมาย ข้อกฎหมาย ขนาดเนื้อที่ ข้อจำกัดด้านเวลา กรอบสังคมและศีลธรรม ข้อเท็จจริง ตลอดจนช่วงเหตุการณ์ข่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การหนังสือพิมพ์
สาขาวิชา การหนังสือพิมพ์
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C450065 : MAJOR JOURNALISM
KEY WORD: HEADLINES/FRONT-PAGE/NEWSPAPER

ORRAPAN MOONCHAN : THE PRESENTATION OF FRONT-PAGE HEADLINES IN THAI DAILY NEWSPAPERS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. PIRA CHIRASOPONE, Ph.D. 164 pp. ISBN 974-582-649-9

The main objectives of this research are to study the characteristics of headlines presented in Thai daily newspapers and to find out factors influencing such characteristics.

Data were collected from front-page of newspapers contents totaling 135 issues and from interviews of 12 news editors. Newspapers selected to study were Thairath, Khaosod, Banmuang, Matichon and Siamrath, Variables to be analyzed included headline sentence format, prominence of presentation, number of issues emphasized, wording, consonance of issues emphasized in headlines and in the leads, accuracy and objectivity of headline presentation, and the using of punctuations, abbreviations and labeling. Findings show Siamrath, focusing on hard news coverage, presents more accurate and objective headlines than others. Meanwhile Thairath has least objective headlines and Khaosod has least accurate headlines.

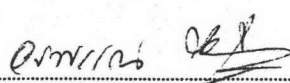
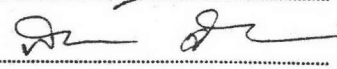
Chi-square were used for testing all research hypotheses. Results demonstrate each pair of the following variables has a statistically significant relationship at $p < 0.05$: type of newspaper and objectivity of headline presenting; type of newspaper and accuracy of headline writing; news event situation and objectivity of headline presenting. However, the news event situation is not significantly related with accuracy of headline presenting.

According to data from news editors interviews, headline presentations depend on various factors : headline writers themselves, newspaper policy, target readers, laws and government policy, space allocation and deadline pressure, social norms, acquired facts as well as situation of news events.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... การหนังสือพิมพ์
สาขาวิชา..... การหนังสือพิมพ์
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ ด้วยความกรุณา และ ความดูแลช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิระสภณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่อง อันเป็นประโยชน์ยิ่งในการทบทวนครั้งนี้ ณ โอกาสนี้ ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณท่าน พร้อมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร. เสถียร เขยประทีป ซึ่งได้กรุณาเป็น ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.ดวงกมลชาติประเสริฐ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อ และ การเสียสละเวลาอันมีค่าของบุคคลในวงการ หนังสือพิมพ์ ซึ่งได้ให้ความร่วมมือในการจัดหาข้อมูล และแสดงทัศนะอันสำคัญสำหรับการวิจัยนี้ อันได้แก่ คุณบุญเลิศ ช้างแหง คุณเอกภส เฝิงเจริญ คุณสมหมาย ปารีฉัตร แห่งหนังสือพิมพ์มติชน คุณธงชัย ณ นคร และคุณสุชิน ตียวัฒน์ แห่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คุณอนันต์ อัครวนนท์ คุณรังษี มณีรัชติ และ คุณมนู จรรยาจักษ์ แห่งหนังสือพิมพ์บ้านเมือง คุณวรศักดิ์ ประยูรสุข และคุณวุฒิชชาติ ชุ่มสนิท แห่งหนังสือพิมพ์ข่าวสด คุณบรรจง อินทนา และคุณวันชัย รุจาวงศ์สันติ แห่งหนังสือพิมพ์สยามรัฐ อีกทั้งขอขอบคุณบรรณาธิการห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ทั้ง 3 ท่านที่ให้ความกรุณาในการค้นคว้าข้อมูล ขอขอบคุณคุณประภาส นวลเนตร ที่ให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด พร้อมทั้งขอบคุณ คุณอ้วนชลี ชัยวรพร ที่ช่วยจัดเรียงข้อมูลสำหรับการพิมพ์ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ในการทบทวนวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และมีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

เนื่องจาก ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยส่วนหนึ่งในการทบทวนวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบแทบเท้าบิดา และ มารดา ที่คอยห่วงใย และเป็นกำลังใจเสมอมา และ ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับเด็กหญิงภาพรณี ที่น่ารัก ผู้คอย เป็นกำลังใจ และทาาให้ความหมายของคำว่า ความพากเพียร และ ความอดทน มีคุณค่ายิ่งนัก

อรพรรณ มูลจันทร์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ

บทที่

1. บทนำ	1
ความ เป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ปัญหาคำวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบ เขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	16
2. แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
แนวคิด เกี่ยวกับพาดหัวข่าว	17
แนวคิด เกี่ยวกับความถูกต้องและความเป็นกลาง	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
3. ระเบียบวิธีวิจัย	33
ประชากร	33
กลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล	39

สารบัญ (ต่อ)

4. ผลการวิเคราะห์ เนื้อหาพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง	52
จำนวนพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง	53
ลำดับความสำคัญของพาดหัวข่าว	54
ลักษณะรูปประโยคในพาดหัวข่าว	55
จำนวนประเด็นในพาดหัวข่าว	56
พาดหัวข่าวจากแง่มุมประเภทข่าว	57
การใช้เครื่องหมายวรรคตอนในพาดหัวข่าว	59
การใช้ตัวย่อในพาดหัวข่าว	68
การใช้คำทับศัพท์ในพาดหัวข่าว	70
การใช้สมญานามในพาดหัวข่าว	72
ความสอดคล้องตรงกันระหว่างพาดหัวข่าวกับ เนื้อข่าว	74
ความสอดคล้องของประเด็นในพาดหัวข่าวกับบรรณานุกรม	78
ความเป็นกลางในพาดหัวข่าว	80
การทดสอบสมมติฐาน	84
5. กระบวนการ และปัจจัยที่มีส่วนกำหนดการนำเสนอพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง	89
กระบวนการนำเสนอพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ฉบับต่างๆ	90
ปัจจัยที่มีส่วนกำหนดการนำเสนอพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์ รายวันภาษาไทย	99
6. สรุป อภิปรายผล และข้อ เสนอแนะ	124
สรุปผลการวิจัย	125
การอภิปรายผล	136
ข้อ เสนอแนะ	151

สารบัญ (ต่อ)

บรรณานุกรม	155
ภาคผนวก	158
แบบบันทึกการวิเคราะห์ เนื้อหาขนาดหัวข่าวนำหน้าหนึ่ง	159
แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์	161
ผลการสุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์	163
ประวัติผู้เขียน	164

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง ก.	ความคิดเห็นของผู้อ่านที่มีต่อความถูกต้องของพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ ...	26
ตาราง ข.	การยอมรับความถูกต้องของพาดหัวข่าว	29
ตารางที่ 1	จำนวนพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งทั้งหมดในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย	53
ตารางที่ 2	จำนวนพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งทั้งหมดในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจำแนกตามลำดับความสำคัญของพาดหัวข่าว	55
ตารางที่ 3	รูปประโยคหรือข้อความของพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย	56
ตารางที่ 4	จำนวนประเด็นที่น่าสนใจในพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวัน ...	57
ตารางที่ 5	ประเภทข่าวในพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย	58
ตารางที่ 6	การใช้เครื่องหมายวรรคตอนในพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย	59
ตารางที่ 7	จำนวนพาดหัวข่าวที่ใช้เครื่องหมายวรรคตอน จำแนกตามเครื่องหมาย ...	60
ตารางที่ 8	ลักษณะการใช้สัญลักษณ์พาดหัวข่าว	69
ตารางที่ 9	การใช้ตัวย่อในพาดหัวข่าว	69
ตารางที่ 10	จำนวนตัวย่อที่ปรากฏในพาดหัวข่าว	70
ตารางที่ 11	การใช้คำทับศัพท์ในพาดหัวข่าว	70
ตารางที่ 12	จำนวนพาดหัวข่าวที่ใช้คำทับศัพท์จำแนกตามจำนวนคำที่ใช้	71
ตารางที่ 13	การใช้สมญานามในพาดหัวข่าว	72
ตารางที่ 14	จำนวนพาดหัวข่าวจำแนกตามจำนวนชื่อสมญานามที่ปรากฏในพาดหัวข่าว ..	74
ตารางที่ 15	ความสอดคล้องตรงกันระหว่างพาดหัวข่าวกับเนื้อข่าว	75
ตารางที่ 16	ความสอดคล้องระหว่างพาดหัวข่าวกับเนื้อข่าวจำแนกตามชื่อหนังสือพิมพ์ ..	76
ตารางที่ 17	ลักษณะของความไม่สอดคล้อง กากวม หรือสอดคล้องบางส่วน	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 18	ความสอดคล้องของประเด็นแนวคิดหัวข่าวกับวรรณคดี	79
ตารางที่ 19	ความเป็นกลางของพาดหัวข่าว	80
ตารางที่ 20	ความเป็นกลางของพาดหัวข่าวจากแนกตามชื่อหนังสือพิมพ์	81
ตารางที่ 21	ความเป็นกลางในพาดหัวข่าวจากแนกตามชื่อหนังสือพิมพ์ในช่วงเหตุการณ์ ปกติ และช่วงเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง	83
ตารางที่ 22	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์ กับความเป็นกลาง ของพาดหัวข่าว	85
ตารางที่ 23	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์กับความสอดคล้อง ของพาดหัวข่าว	86
ตารางที่ 24	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างช่วงเหตุการณ์ข่าวกับความเป็นกลาง ของพาดหัวข่าว	87
ตารางที่ 25	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างช่วงเหตุการณ์ข่าวกับความสอดคล้อง ของพาดหัวข่าว	88

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย